

PREZYDENT MIASTA PŁOCKA

Płock, 13 marca 2024 r.

WZS.0012.4.2024.MS

**Pan
Artur Jaroszewski
Przewodniczący
Rady Miasta Płocka**

W załączeniu przekazuję materiał na Sesję Rady Miasta Płocka w dniu 26 marca 2024 r. nt. **„Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”**.

Z poważaniem

**PREZYDENT
Miasta Płocka**
Andrzej Nowakowski

Otrzymują:
1. adresat
2. WZS – aa

URZĄD MIASTA PŁOCKA
Wydział Obsługi Rady Miasta
09-400 Płock, pl.Stary Rynek 1

2024 -03- 13

Urząd Miasta Płocka
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku

**SPRAWOZDANIE ZA 2023 ROK Z REALIZACJI ZADAŃ
W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Płock, marzec 2024

Wstęp

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177), zadania gminy z zakresu wspierania rodziny organizuje wyznaczony podmiot, którym może być ośrodek pomocy społecznej, a zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku Płocka jest to odpowiednio Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m. in. „przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy”, natomiast „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej”. Cytowana ustawa mówi również, że w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Poniżej zostało przedstawione sprawozdanie za 2023 rok z realizacji zadań określonych w *ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Wsparcie rodziny może odbywać się poprzez:

- przydzielenie rodzinie asystenta rodziny,
- objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego,
- objęcie rodziny pomocą rodziny wspierającej.

Asystent rodziny

Asystent rodziny to osoba, która wspiera rodzinę w jej codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, aby w przyszłości jej członkowie samodzielnie potrafili pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania i za jej zgodą.

W ciągu całego 2023 roku zadania z asystentury rodziny realizowało łącznie 9 osób zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny w ramach 8,5 etatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W tym okresie asystenci rodziny pracowali ze 111 rodzinami, z czego z 76 rodzinami na wniosek sądu.

W ramach *Programu asystent rodziny w 2023 roku*, Gmina-Miasto Płock uzyskała dotację celową z budżetu Państwa w wysokości 92 993,29 zł, przeznaczoną na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny poniesionych za okres: listopad i grudzień 2023 roku oraz dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 2 000,00 zł brutto na 1 etat. Całkowity koszt zatrudnienia asystentów rodziny w 2023 roku wyniósł 677 094,29 zł.

Działania asystentów realizowane w 2023 roku przyczyniły się do poprawy sytuacji życiowej rodzin, a w szczególności do:

- wzmocnienia roli i funkcji rodziny poprzez zwiększenie częstotliwości i systematyczności kontaktów z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej;
- rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- integracji rodziny poprzez podtrzymywanie więzi rodzinnych i nawiązanie kontaktu z członkami rodziny zamieszkującymi oddzielnie;
- poprawy sytuacji bytowej, mieszkaniowej poprzez podjęcie pracy przez członków rodziny, systematyczne regulowanie opłat mieszkaniowych i spłaty zadłużenia, wykonanie drobnych prac remontowych, pozyskanie wyposażenia lub uzyskanie mieszkania socjalnego;
- zdobycia umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez samodzielne przygotowywanie posiłków dla dzieci, dbałość o czystość i porządek w mieszkaniu oraz racjonalne robienie zakupów żywnościowych;
- poprawy sytuacji zdrowotnej poprzez podjęcie leczenia przewlekłej choroby, zwiększenie dbałości o zdrowie dzieci, wizyty kontrolne u lekarzy, wykonanie zaległych szczepień, systematyczne wykonywanie badań, szczególnie przez kobiety w okresie ciąży;
- polepszenia społecznego funkcjonowania rodzin oraz wyjścia z izolacji społecznej poprzez utrzymywanie regularnych kontaktów z wychowawcą, pedagogiem szkolnym i prawidłowych kontaktów z pracownikami służb społecznych;
- zwiększenia poczucia własnej wartości i zdolności do sprawowania kontroli nad własnym życiem poprzez udział w terapii uzależnień.

W 2023 roku asystenci rodziny zakończyli pracę z 36 rodzinami, z czego:

- ze względu na osiągnięcie celów (pozytywnie zakończono pracę z rodziną) – 15,
- ze względu na zaprzestanie pracy (rodzina sama zrezygnowała z asystenta lub zmieniła miejsce zamieszkania) – 13,
- ze względu na brak efektów (rodzina nie realizowała wyznaczonych celów, unikała kontaktów z asystentem) – 8.

Asystenci rodziny współpracowali z Ośrodkiem Kuratorskim w Płocku, placówkami oświatowymi z terenu Miasta Płocka, świetlicami z terenu Miasta Płocka, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. W sprawach dotyczących rodzin objętych asystenturą współpracowali również z Poradnią Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Płocku, Centrum Zdrowia Psychicznego w Płocku, Urzędami Pracy, Urzędem Miasta Płocka, Urzędem Skarbowym, Urzędem Marszałkowskim Delegaturą w Płocku, Sądem Rejonowym w Płocku III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Sądem Okręgowym w Płocku I Wydział Cywilny, I Opiniodawczym Zespołem Sądowych Specjalistów w Płocku, rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka, Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Ośrodkiem Opiekuńczo–Wychowawczym, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, punktem konsultacyjnym prowadzonym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej i podmiotami leczniczymi. Poza tym, w celu poprawienia sytuacji życiowej rodzin, asystenci na bieżąco współpracowali z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Noclegownią dla Kobiet i Matek z Dziećmi, Ośrodkiem Medyczno-Psychologicznym „VIDE”, Poradnią Profilaktyczno - Konsultacyjną prowadzoną przez Stowarzyszenie MONAR, Centrum Psychologiczno – Pastoralnym METANOIA w Płocku, Ośrodkiem Rehabilitacji Dzieci w Płocku MINI-MED, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinom Tygiel, Fundacją Szkarłatna Róża oraz innymi organizacjami pozarządowymi.

Dzięki efektywnej pracy asystentów rodziny pięcioro dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej, powróciło w 2023 roku pod opiekę rodziców biologicznych. Rodziny korzystające ze wsparcia asystentów rodziny otrzymały również lokale socjalne z zasobów Gminy-Miasto Płock. Ponadto, asystenci rodziny zgłosili rodziny, z którymi na co dzień współpracowali, do ogólnopolskiego projektu społecznego p.n. „Szlachetna Paczka”, dzięki któremu potrzebujący otrzymali pomoc rzeczową, która polepszyła jakość ich życia. Asystenci rodziny czynnie współpracowali z Fundacją „Szkarłatna Róża” przy wzmacnianiu swoich podopiecznych w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu zatrudnienia, a także w poszukiwaniu wsparcia w formie rzeczowej oraz wsparcia psychologicznego. Asystenci rodziny, w szczególnych przypadkach, organizowali zbiórki na rzecz najbardziej potrzebujących rodzin wśród pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej.

również z placu zabaw przy Ogródku Jordanowskim. Dla dzieci zostały zorganizowane również spotkania wigilijne, podczas których nie zabrakło tradycyjnych potraw, wspólnego kolędowania i prezentów.

Świetlice miejskie, kluby profilaktyki środowiskowej (w tym placówka specjalistyczna) oraz placówka podwórkowa (łącznie 12 placówek), prowadzone przez organizacje pozarządowe i parafie łącznie dysponowały 261 miejscami. W tych placówkach dominowały zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla dzieci z problemami w nauce oraz pomoc w odrabianiu lekcji. Ponadto realizowane były programy oraz treści profilaktyczne i socjoterapeutyczne, przy których część placówek korzystała w miarę potrzeb z pomocy specjalistów, tj. psychologa i profilaktyka uzależnień, zatrudnianych przez organizatorów w ramach umów cywilno-prawnych. W ramach bieżącej działalności placówek wychowawcy prowadzili zajęcia integracyjno-rozwojowe, plastyczne, teatralne, muzyczno-wokalne, taneczne, sportowe, komputerowe, kulinarne. Dzieci korzystały z oferty zajęć i wydarzeń organizowanych przez płockie placówki kulturalne i sportowe.

W 2023 roku na działalność świetlic miejskich, klubów profilaktyki środowiskowej i placówki podwórkowej z budżetu Miasta Płocka zostały przekazane podmiotom prowadzącym dotacje celowe ze środków własnych budżetu Miasta Płocka w łącznej wysokości 1 545 054,00 zł, w tym 1 043 934,00 zł pochodziło ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (kluby profilaktyki środowiskowej i placówka podwórkowa).

Wykaz placówek wsparcia dziennego funkcjonujących w 2023 roku stanowi **załącznik nr 1**.

Gminny program wspierania rodziny

W oparciu o art. 176 pkt 1 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* został opracowany „Gminny program wspierania rodziny w Płocku na lata 2022 – 2024”, który został przyjęty przez Radę Miasta Płocka uchwałą Nr 814/XLVII/2022 z dnia 27 października 2022 roku. Program określa zarówno działania ukierunkowane na wspieranie rodzin, jak i działania profilaktyczne. Odbiorcami Programu są rodziny mieszkające w Płocku, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dotknięte innymi problemami społecznymi, dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym, kobiety w ciąży i ich rodziny oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W **załączniku nr 2** została przedstawiona informacja z realizacji celów i zadań Programu w 2023 roku.

Rodzinną pieczą zastępczą

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

System pieczy zastępczej funkcjonuje w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona, którą stanowią wstępni (dziadkowie) lub rodzeństwo dziecka,
- niezawodowa, którą stanowią osoby niebędące wstępnymi ani rodzeństwem dziecka,
- zawodowa, w tym: zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka.

Zgodnie z *Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka* (M.P. z 2023 r. poz. 296) oraz *obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2023 roku w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka* (M.P. z 2023 r. poz. 422), od 1 czerwca 2023 roku rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie

na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka w wysokości nie niższej niż:

- 899 zł miesięcznie - w przypadku rodziny zastępczej spokrewnionej (do 31 maja 2023 r. było 785 zł),
- 1 361 zł miesięcznie - w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnego domu dziecka (do 31 maja 2023 r. było 1 189 zł).

W styczniu 2023 roku, zgodnie z postanowieniami *Uchwały Nr 563/XXXIII/2021 Rady Miasta Płocka z dnia 26 sierpnia 2021 roku w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia przysługującego rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka na terenie Miasta Płocka*, rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymały wynagrodzenie nie niższe niż 3 454,00 zł brutto. Od lutego 2023 roku, w związku z przyjętą *Uchwałą Nr 891/LI/2023 Rady Miasta Płocka z dnia 23 lutego 2023 roku w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia przysługującego rodzinom zastępczym zawodowym, rodzinom zastępczym zawodowym specjalistycznym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka*, rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymały wynagrodzenie nie niższe niż 4 650,00 zł brutto. Ponadto, w obu przypadkach, w momencie umieszczenia w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinnym domu dziecka więcej niż 3 dzieci, wynagrodzenie było zwiększane o dodatkowe 300 zł brutto na każde kolejne przyjęte dziecko do rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka (od czwartego dziecka).

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego w styczniu 2023 roku otrzymały wynagrodzenie nie niższe niż 3 454,00 zł (kwota przyjęta *Uchwałą Nr 563/XXXIII/2021 Rady Miasta Płocka z dnia 26 sierpnia 2021 roku*). Od lutego 2023 roku nie niższe niż 124% kwoty 4 100,00 zł (tj. kwota bazowa określona w *znowelizowanej ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*). Ponadto, jeżeli w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przebywało, przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym, więcej niż troje dzieci lub przebywało co najmniej jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, taka rodzina otrzymywała dodatek w wysokości 20% należnego wynagrodzenia.

Zarówno rodziny zastępcze jak i rodzinne domy dziecka otrzymywały pomoc w formie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, pomoc w formie świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, pomoc w formie świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki. Rodzinne domy dziecka otrzymywały środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka. Rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka otrzymywały środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym prowadzona jest odpowiednio rodzina zastępcza zawodowa bądź niezawodowa lub rodzinny dom dziecka. Rodziny zastępcze zawodowe, rodzinne domy dziecka skorzystały również ze świadczeń na pokrycie kosztów przeprowadzonego remontu zajmowanego lokalu. W związku z *Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 stycznia 2023 roku w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2022 roku*, w którym ogłoszono średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2022 roku w stosunku do 2021 roku na poziomie 114,4 (wzrost cen o 14,4%), podwyższono kwoty świadczeń przyznawanych rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka w tym m. in.: dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenia na pokrycie kosztów przeprowadzonego remontu.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 144 rodziny zastępcze, w których przebywało 263 dzieci, w tym:

- 95 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 123 dzieci,
- 33 rodziny niezawodowe, w których przebywało 44 dzieci,
- 8 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 44 dzieci,
- 8 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 52 dzieci.

Zgodnie z postanowieniami Sądu w 2023 roku utworzono 18 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 24 dzieci.

W czerwcu 2023 roku został utworzony kolejny (siódmy) rodzinny dom dziecka, który powstał z przekształcenia dotychczasowej rodziny zastępczej zawodowej. Nowo powstały rodzinny dom dziecka prowadzony jest w Bielsku przy ul. Broniewskiego 1 (dom prywatny prowadzących).

We wrześniu 2023 roku powstał ósmy rodzinny dom dziecka, który został przekształcony z dotychczasowej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Funkcjonuje on w lokalu udostępnionym przez Gminę-Miasto Płock w nowo wybudowanej kamienicy przy ul. Sienkiewicza 46.

Zgodnie z art. 73 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku czasowego niesprawowania opieki przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka, w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, opieka nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej. W 2023 roku zostało zawartych 10 umów o powierzenie pieczy zastępczej rodzinie pomocowej, w związku z czasowym niesprawowaniem opieki zarówno przez stanowiących rodziny zastępcze zawodowe, jak i prowadzących rodzinne domy dziecka.

W oparciu o art. 57 i art. 64 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na wniosek rodziny zastępczej niezawodowej bądź zawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, można zatrudnić osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2023 roku zatrudnionych zostało 16 osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Osoby do pomocy zatrudnione były na podstawie umowy-zlecenia. Wysokość wynagrodzenia osób do pomocy określona została na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2022 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 roku. W okresie od stycznia 2023 roku do czerwca 2023 roku stawka godzinowa dla osoby do pomocy wynosiła 22,80 zł brutto za godzinę, natomiast w okresie od lipca 2023 roku do grudnia 2023 roku stawka godzinowa dla osoby do pomocy wynosiła 23,50 zł brutto za godzinę. Osoby do pomocy zatrudnione w rodzinnych domach dziecka, zgodnie z zawartą umową, w danym miesiącu mogły świadczyć pracę w wymiarze nie więcej niż 160 godzin, natomiast osoby do pomocy zatrudnione w rodzinach zastępczych zawodowych, w danym miesiącu mogły świadczyć pracę w wymiarze nie więcej niż 134 godziny.

W myśl art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W 2023 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynął wniosek z prośbą o umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na czas pobytu w szpitalu matki biologicznej dziecka. W związku z zaistniałą sytuacją została zawarta umowa pomiędzy Prezydentem Miasta Płocka, a stanowiącą rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

W ramach sprawowanego nadzoru pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej przeprowadzili dwie kontrole, w tym: jedną kontrolę kompleksową w w rodzinnym domu dziecka i jedną doraźną w rodzinie zastępczej zawodowej.

W zakresie realizacji zadań na bieżąco współpracowano z następującymi osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny: z pracownikami socjalnymi, z asystentami rodziny, z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, z kuratorami zawodowymi, z kuratorami społecznymi, z Policją, z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, z Sądem Rejonowym, z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej, z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, ze szkołami, z przedszkolami, z Ośrodkiem Opiekuńczo-Wychowawczym, z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym, z podmiotami leczniczymi.

Pracownicy Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej MOPS brali udział w posiedzeniach stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco uczestniczyli również w posiedzeniach dotyczących oceny rodzin zastępczych organizowanych przez Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, a także w posiedzeniach

organizowanych przez Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Wierzbicach oraz w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej „Odzyskać Radość” w Kraszewie Czubakach i Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej, w celu rozwijania swoich umiejętności i poszerzania wiedzy, uczestniczyli w szkoleniach oraz webinarach.

W myśl art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej spoczywa obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, wówczas gdy od jego umieszczenia w pieczy zastępczej upłynął rok. W związku z tym pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej przygotowywał pozwy o alimenty, które w dalszej kolejności były przekazywane do Sądu Rejonowego w Płocku III Wydział Rodzinny i Nieletnich. W 2023 roku zostało złożonych 18 pozwów o alimenty. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej na mocy Upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej reprezentowali powoda przed Sądem.

W oparciu o art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały zawarte porozumienia pomiędzy Gminą-Miasto Płock a następującymi powiatami: Płockim, Jarocińskim, Kutnowskim, Sierpeckim, Aleksandrowskim, Gminą-Miasto Grudziądz, Miastem Gliwice, Miastem Stołecznym Warszawą. Powyższe porozumienia zostały zawarte ze względu na fakt umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie powyższych powiatów, przy czym miejscem zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej był teren Gminy-Miasto Płock. W związku z zawartymi porozumieniami w 2023 roku pokryto koszty utrzymania 33 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie ww. powiatów. Na zwrot powyższych kosztów w 2023 r. Gmina-Miasto Płock przeznaczyła 436 504,21 zł.

W związku z art. 191 ust. 5 znowelizowanej ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały zawarte porozumienia pomiędzy Gminą-Miasto Płock a następującymi powiatami: Limanowskim, Płockim, Pruskowskim, Sierpeckim, Zgierskim, Kutnowskim, Gostynińskim, Płońskim, Nowosądeckim i Miastem Żory. Powyższe porozumienia zostały zawarte ze względu na fakt umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie Gminy-Miasto Płock, przy czym miejscem zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej były ww. powiaty. W związku z zawartymi porozumieniami na terenie Gminy-Miasto Płock w 2023 roku przebywało 24 dzieci pochodzących z ww. powiatów. Powiaty zwracały Gminie-Miasto Płock wydatki poniesione na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej na terenie Płocka, a od lutego 2023 roku również koszty koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmowali wsparciem rodziny, w których przebywały te dzieci.

Poza obowiązkami wynikającymi z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej w 2023 roku pozyskał środki finansowe w wysokości 19 930,00 zł z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na zorganizowanie spotkań ze specjalistami oraz pikniku integracyjnego dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

W ramach projektu „Rodzina zastępcza – bezpieczna przystań”, pozyskał sponsorów z terenu Miasta Płocka oraz Powiatu Płockiego, którzy ufundowali paczki okolicznościowe dla dzieci z rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia, a także pozyskano sponsora, który cyklicznie przekazywał bilety na mecze piłki ręcznej, odbywające się na terenie Miasta Płocka. Ponadto pracownicy Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej zorganizowali obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

W 2023 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej:

- sporządzili 81 list wypłat na wypłacone ustawowo świadczenia;
- przygotowali 1 221 decyzji administracyjnych w zakresie przyznawanych ustawowo świadczeń dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz dla usamodzielnianych

- wychowanków;
- przygotowali 589 decyzji w zakresie ponoszenia bądź umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odraczania terminów płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;
- w związku z postanowieniami Sądu umieścili 29 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Płocka;
- w związku z postanowieniami Sądu umieścili 62 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- w związku z postanowieniem Sądu umieścili 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Podobnie jak w latach ubiegłych, priorytetem w odniesieniu do usamodzielnianych wychowanków było podejmowanie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Wychowankom, którzy opuścili rodzinną pieczę zastępczą udzielono pomocy:

- na kontynuowanie nauki – 31 osobom,
- na usamodzielnienie – 9 osobom,
- na zagospodarowanie – 6 osobom.

Pomocy w usamodzielnieniu udzielono również wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz zakładów poprawczych w postaci:

- pomocy na kontynuowanie nauki – 21 osobom,
- pomocy na usamodzielnienie – 13 osobom,
- pomocy na zagospodarowanie – 5 osobom.

Zgodnie z *obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących dla osoby usamodzielnianej* (M.P. z 2023 r. poz. 296), od 1 czerwca 2023 roku osobie opuszczającej rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo - wychowawczą przysługiwało świadczenie z tytułu kontynuowania nauki w wysokości nie niższej niż 681 zł miesięcznie (do 31 maja 2023 r. było 595 zł).

Zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296), kwota stanowiąca podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej wynosiła 1 837 zł. Świadczenie z tytułu kontynuowania nauki przez wychowanków z młodzieżowych ośrodków wychowawczych wynosiło zatem 551,10 zł (i nie było zmieniane).

Potrzeby w zakresie zabezpieczenia odpowiednich warunków mieszkaniowych realizowano poprzez umożliwienie pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki i rodziny zastępcze pobyt w mieszkaniach chronionych. W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył 6 mieszkań chronionych/treningowych dla usamodzielnianych wychowanków, w których zamieszkiwało łącznie 12 osób.

Pobyt w mieszkaniu chronionym/treningowym daje wychowankom poczucie, że wszystkie elementy życia dorosłego zależą przede wszystkim od nich samych. Osoby, które mieszkają w lokalach chronionych/treningowych, uczą się samodzielności, planowania i wydatkowania własnego budżetu. Partycypują w kosztach związanych z eksploatacją mieszkania i opłatach za wodę oraz energię elektryczną. Opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym są ustalane w oparciu o posiadany dochód i często stanowią symboliczną kwotę mieszczącą się w przedziale od 90 zł do 170 zł miesięcznie.

Pracownicy Działu Pieczy Rodzinnej i Instytucjonalnej MOPS prowadzili systematyczny nadzór i kontrolę nad prawidłowym funkcjonowaniem wychowanków w zajmowanych lokalach, udzielając im wsparcia i opieki w razie potrzeb.

Wydatkowanie środków finansowych na rodzinną pieczę zastępczą w 2023 roku

Na rodzinną pieczę zastępczą wydatkowano łącznie kwotę 5 126 964,82 zł. W tej kwocie są zawarte wynagrodzenia dla osób prowadzących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz wynagrodzenia dla osób do pomocy na kwotę 1 595 255,65 zł.

Wydatki poniesione w 2023 roku na wynagrodzenia dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe oraz osób do pomocy przedstawia tabela nr 1, a wydatki na usamodzielnienie wychowanków pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w roku 2023 wraz z poniesionymi wydatkami na wynagrodzenia.

Typ rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Wydatkowana kwota (wynagrodzenia)
Rodziny zastępcze pomocowe	10	53	2 454,31 zł
Rodziny zastępcze zawodowe	5	19	297 574,94 zł
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	25	218 141,57 zł
Rodzinne domy dziecka	8	52	570 831,33 zł
Osoby do pomocy	16	-	506 253,50 zł
Razem			1 595 255,65 zł

Tabela nr 2. Liczba usamodzielnianych wychowanków w 2023 roku wraz z poniesionymi wydatkami.

Usamodzielniani wychowankowie	Liczba osób	Wydatkowana kwota (pomoc z tytułu kontynuowania nauki, pomoc na zagospodarowanie, pomoc na usamodzielnienie)
Wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej	36	269 083,65 zł
Wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	33	228 864,48 zł
Razem	69	497 948,13 zł

Instytucjonalna piecza zastępcza

Do zadań powiatu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej należy prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zadaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych jest:

- zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych,
- realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku,
- umożliwienie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi chyba, że sąd postanowi inaczej,
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi,
- zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, od 1 stycznia 2021 roku liczba wychowanków przebywających jednocześnie w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie może przekroczyć 14 dzieci.

Na terenie Płocka funkcjonuje **Ośrodek Opiekuńczo - Wychowawczy**, który w 2023 roku zapewniał obsługę organizacyjną, administracyjną i merytoryczną następującym placówkom opiekuńczo-wychowawczym:

- Placówka Interwencyjna przy ul. Mościckiego 27, a od czerwca 2023 roku ul. Mościckiego 6 - dysponowała 14 miejscami,
- Placówka Socjalizacyjna nr 2 przy ul. Południowej 13 - dysponowała 14 miejscami,
- Placówka Socjalizacyjna nr 3 przy ul. Kalinowej 80 - dysponowała 14 miejscami.

Placówka Interwencyjna zapewnia doraźną całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodziców, znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Dzieci przyjmowane są w trybie natychmiastowym, o każdej porze dnia i nocy. Doprowadzane są przez funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, rodziców.

W 2023 roku zakończono modernizację i przebudowę budynku przy ulicy Mościckiego 6 z przeznaczeniem na przeniesienie Placówki Interwencyjnej z budynku przy ul. Mościckiego 27 do lokalu odpowiednio przystosowanego do potrzeb 14 osobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego. W budynku przy ul. Mościckiego 6 placówka rozpoczęła działalność od 1 czerwca 2023 roku.

W 2023 roku w Placówce Interwencyjnej przebywało łącznie 30 wychowanków. W ciągu roku przyjęto 19 nowych wychowanków, w tym 16 pochodziło z terenu Płocka, 2 z powiatu mińskiego i 1 z powiatu płockiego.

W 2023 roku Placówkę opuściło 18 wychowanków, z czego:

- 4 wychowanków zostało umieszczonych w Placówce Socjalizacyjnej nr 2,
- 5 wychowanków zostało umieszczonych w Placówce Socjalizacyjnej nr 3,
- 1 wychowanek został umieszczony w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 4 wychowanków powróciło do domu rodzinnego,
- 4 wychowanków usamodzielniało się po ukończeniu 18 roku życia.

Placówka Socjalizacyjna nr 2 przy ul. Południowej 13 zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

W 2023 roku w Placówce Socjalizacyjnej nr 2 przebywało łącznie 18 wychowanków, w tym 5 zostało przyjętych w 2023 roku. Z terenu Płocka pochodziło 17 dzieci, jedno pochodziło z powiatu grodziskiego (województwo wielkopolskie). Placówkę opuściło 5 wychowanków, którzy osiągnęły pełnoletność (2 założyło własne gospodarstwo domowe, 3 zamieszkało w mieszkaniu chronionym).

Placówka Socjalizacyjna nr 3 przy ul. Kalinowej 80 zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

W 2023 roku w Placówce Socjalizacyjnej nr 3 przebywało łącznie 18 wychowanków, w tym 5 zostało przyjętych w 2023 roku. Wszystkie dzieci pochodziły z terenu Płocka.

W 2023 roku placówkę opuściło 8 wychowanków, w tym:

- 5 usamodzielniało się po ukończeniu 18 roku życia,
- 3 wychowanków powróciło do domu rodzinnego.

W Placówce Interwencyjnej oraz Placówce Socjalizacyjnej nr 2 i nr 3 wdrażanych jest wiele form pracy z dzieckiem, młodzieżą i rodziną. Praca odbywa się zarówno z dziećmi, jak i ich rodzinami. Wszystkie te działania mają na celu jak najlepiej przygotować młodzież do samodzielnego życia, a także reintegrację rodziny, aby umożliwić powrót dzieci do swoich domów.

Po przyjęciu do placówki dziecko objęte jest opieką pielęgniarską. Niezwłocznie pozyskiwane są informacje o aktualnym stanie zdrowia, przebytych chorobach wieku dziecięcego, rozwoju psychomotorycznym, dalszych zaleceniach dotyczących zdrowia dziecka. W przeważającej liczbie dzieci trafiają do placówek z ogromną ilością zaniedbań zdrowotnych i środowiskowych. Niezwłoczna opieka i objęcie właściwym leczeniem pozwala szybko określić stan zdrowotny dziecka i zaplanować dalsze oddziaływania medyczne.

Stałą opiekę medyczną nad wychowankami placówek sprawuje Świat Zdrowia Centrum Medyczne Sp. z o.o. przy ul. Jasnej 13 w Płocku. Leczenie stomatologiczne bezpłatnie zapewnia Prywatny Gabinet Stomatologiczny p. Krzeskich przy ul. Północnej oraz szkolne gabinety stomatologiczne. Opieka okulistyczna sprawowana jest bezpłatnie przez „Centrum Optyczno-Okulistyczne Essilor Szewczyk”. Dzieci korzystają również z konsultacji lekarza okulisty w Poradni Okulistycznej w Legionowie. W sytuacji zwiększonych potrzeb lub trudności w dostępie do bezpłatnych wizyt umawiane są prywatne wizyty specjalistyczne. Wychowankowie byli szczepieni zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych.

Psycholodzy zatrudnieni w Sekcji Opiekuńczo-Specjalistycznej Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego zapewniaли stałe wsparcie i pomoc psychologiczną wszystkim wychowankom. Systematycznie prowadzona była obserwacja dzieci, a wnioski i spostrzeżenia na bieżąco odnotowywane były w arkuszach obserwacji psychologicznych. Regularnie prowadzone były zajęcia i rozmowy z wychowankami o sytuacjach trudnych, stwarzających silne napięcie i emocje. Opieka psychologiczna realizowana była w formie zajęć indywidualnych i grupowych.

W ramach zajęć indywidualnych prowadzone były zajęcia mające na celu rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych dzieci. Wspieranie rozwoju w sferze emocjonalnej odbywało się m. in. poprzez uczenie dzieci rozpoznawania i nazywania emocji, kierowania nimi oraz takich form wyrażania, które mieszczą się w regułach dobrego społecznego funkcjonowania.

W zajęciach indywidualnych skupiano się również na nauce umiejętności pozytywnego wypowiadania się o sobie i innych. Motywowano dzieci do realizacji obowiązku szkolnego, poprawy zachowania i rozwijania własnych zainteresowań oraz uświadamiano dzieciom rolę wykształcenia w dorosłym życiu. Prowadzona była praca z dziećmi pod kątem systematyczności, koncentracji i motywacji. Tematy realizowane podczas zajęć indywidualnych z psychologiem dotyczyły również indywidualnej hierarchii wartości, empatii, asertywności i tolerancji oraz związków interpersonalnych. Dzieci otrzymywały pomoc i wsparcie w bieżących sytuacjach trudnych. Najistotniejsze było zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa i akceptacji oraz zwrócenie uwagi na posiadane przez nie zasoby.

Z wychowankami przygotowującymi się do usamodzielnienia prowadzone były zajęcia rozwijające umiejętności niezbędne do rozpoczęcia samodzielnego życia w przyszłości. Dzieci ze stwierdzonymi trudnościami i deficytami rozwojowymi otrzymały pomoc zgodnie ze wskazaniami do pracy, w oparciu o dostosowanie wymagań do ich potrzeb i możliwości.

Odbywały się także rozmowy indywidualne z rodzicami na temat ich dzieci, potrzeb oraz bieżących problemów zdrowotnych. Udzielano porad, prowadzono konsultacje. Uświadamiano rodzicom rolę, jaką pełnią w życiu dzieci oraz kształtowano prawidłowe postawy rodzicielskie i pożądane zachowania w kontakcie z dziećmi.

W związku z obserwowanym wzrostem skali potrzeb i problemów wychowanków w obszarze ochrony i wzmocnienia zdrowia psychicznego, dobrego samopoczucia i poprawy jakości ich życia zwiększyła się ilość wizyt w poradniach zdrowia psychicznego. Do obserwowanych problemów należały głównie zaburzenia zachowania, nastroju, agresja, uzależnienia związane ze środkami psychoaktywnymi.

Program zajęć grupowych dostosowany był do potrzeb i rozwoju emocjonalnego dzieci przebywających w danej placówce. Organizowane były spotkania grupowe według pojawiających się potrzeb, których celem była integracja wychowanków, rozwijanie umiejętności współpracy i zgodnego współdziałania, budowanie zaufania w grupie, a pośrednio dostarczenie wychowankom nowych umiejętności i pozytywnych doświadczeń korygujących nieprawidłowe zachowania. Problemy, które wpływały w trakcie spotkań grupowych, omawiano grupowo, a następnie indywidualnie. W związku ze zmianami na stanowisku psychologów ograniczono ilość przeprowadzonych zajęć grupowych na rzecz zajęć indywidualnych, które były niezbędne dla nawiązania kontaktu z dziećmi, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, budowania zaufania i komfortu psychicznego.

Dużą część zajęć organizowano w formie zabaw i wspólnych gier, które wpływały na poprawę nastroju, uczyły współpracy w grupie, wychodzenia z inicjatywą, rozwijały kreatywność i samodzielność.

Zajęcia grupowe w Placówce Interwencyjnej:

- „Poznać, zrozumieć i polubić siebie”- program został podzielony na bloki tematyczne, z których każdy może być realizowany odrębnie. Program skierowany został do młodzieży w wieku od 13 do 18 lat. Program był kontynuacją zajęć rozpoczętych w 2022r. Zrealizowano temat „Emocje”- którego głównym celem było zrozumienie i umiejętność nazwania emocji doświadczanych przez siebie i inne osoby oraz poznanie konstruktywnych reakcji na odczuwane emocje.
- „Pamięć i koncentracja”- to program skierowany do najmłodszych wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mający na celu wspomaganie rozwoju intelektualnego. Wykonywano z dziećmi proste ćwiczenia usprawniające pamięć i inne procesy myślowe w celu ułatwienia im nauki w późniejszym okresie. Zajęcia zorganizowano w formie zabawy wykorzystując rymowanki, układanie puzzli i gry planszowe.

Zajęcia grupowe w Placówce Socjalizacyjnej nr 2:

- „Praktyka uważności w codziennym życiu”- program skierowany był do dzieci w wieku 14-19 lat i miał na celu rozwijanie empatii, akceptacji, wdzięczności i współczucia. Program składał się z części praktycznej i teoretycznej. Efektami pracy było uwrażliwienie na drugiego człowieka, poprawa nastroju, wychodzenie z inicjatywą, uważność na własne wartości, ale też akceptacja wartości innych osób, umiejętność współpracy w grupie, rozwój samodzielności, wzmocnienie poczucia własnej wartości. Warsztaty zakończono wspólnym wyjściem rekreacyjnym do pizzerii.

Zajęcia grupowe w Placówce Socjalizacyjnej nr 3:

- „Bezpieczny Internet”- celem warsztatów było uwrażliwienie dzieci na zagrożenia wynikające z korzystania z sieci, nabycie wiedzy w zakresie ochrony prywatności oraz nauczenie właściwego sposobu reagowania na niebezpieczne sytuacje związane z korzystaniem z Internetu. Podczas zajęć zapoznano dzieci z ideą szacunku dla innych, przekazano informację na temat zasad kulturalnej komunikacji w sieci oraz sposobów reagowania na cyberprzemoc.
- „Eduroterapia”- program był przeznaczony dla dzieci w wieku 10-16 lat ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia obejmowały zagadnienia: pamięć i percepcję wzrokową (karty kolorowe), liczby, ułamki, procenty, myślenie operacyjne, odbicia, proporcje, pamięć stosunków przestrzennych, koncentrację, diagramy, zegary, monety, sprawność grafometryczną, umiejętności językowe, ortografię, kaligrafię.

W roku 2023 na terenie placówek zorganizowano wiele spotkań i imprez okolicznościowych (zabawa walentynkowa, mikołajkowa, andrzejkowa; uroczyste obchody urodzin dzieci przebywających w placówkach). Wychowawcy organizowali, z uwzględnieniem wieku, możliwości oraz zainteresowań dzieci, wiele różnorodnych zajęć w ramach grup zainteresowań.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem własnym powiatu finansowanym ze środków własnych budżetu Miasta Płocka. W 2023 roku na funkcjonowanie Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego i placówek opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano łączną kwotę 3 692 286,38 zł.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wszystkich typów otrzymywały dodatkowo ze środków budżetu Państwa na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia dodatek w wysokości 500 zł w ramach rządowego Programu Rodzina 500+. Świadczenia te były przyznawane i wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Obsługę finansowo-księgową Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami pomiędzy Gminą-Miasto Płock a powiatami: Płockim, Płońskim i Słupceckim oraz Województwem Mazowieckim i Województwem Podkarpackim pokryto koszty utrzymania 8 dzieci z Płocka umieszczonych: w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Wyszogrodzie, w Domu Dziecka w Płońsku i placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego – Dom dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Strzałkowie oraz Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej „Odzyskać Radość” w Kraszewie Czubakach i Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie. Łącznie na ten cel wydatkowano kwotę 612 490,38 zł.

W związku z *ustawą z dnia 25 lipca 2014 roku o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw*, od 19 września 2014 roku Gmina – Miasto Płock na podstawie art. 18 zmienionej *ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* jest zobowiązana do pokrywania kosztów wyżywienia i zakwaterowania dzieci urodzonych w Płocku, których rodzice mają ograniczone prawa rodzicielskie i które postanowieniem Sądu umieszczone zostały w zakładach opiekuńczo – leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i rehabilitacyjno-leczniczych przez okres ich tam przebywania, tj. do czasu podjęcia przez Sąd decyzji o powrocie dziecka do domu, śmierci dziecka lub osiągnięcia przez nie pełnoletności. W 2023 roku w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym dla Dzieci w Wierzbicach przebywało jedno dziecko, na którego utrzymanie wydatkowano kwotę 37 061,07 zł.

Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Płocka, wyznaczonym Zarządzeniem nr 1242/2011 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 23 grudnia 2011 roku, jest Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku z siedzibą przy ul. gen. F. Kleeberga 3.

Kadrę Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej stanowią: dyrektor (1 etat), pracownik administracyjny (1 etat), dwóch psychologów (2 etaty), dwóch pedagogów (2 etaty), siedmiu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (7 etatów) oraz pracownik obsługi (1/2 etatu).

Łączne koszty działalności Ośrodka w 2023 roku wyniosły 1 453 039,63 zł, w tym wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 580 124,66 zł.

Do zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej należało:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;

- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W ciągu całego 2023 roku pod opieką koordynatorów było 91 rodzin zastępczych, na dzień 31 grudnia 2023 roku pozostawało 85 rodzin zastępczych. Praca koordynatorów była wykonywana zarówno w miejscu zamieszkania podopiecznych, jak i na terenie Ośrodka. Częstotliwość spotkań zależała od stwierdzonych problemów w sferze psychologicznej, pedagogicznej i bytowej. Utrzymywany był stały kontakt z placówkami edukacyjnymi, do których uczęszczają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

Koordinatory organizowali pracę tak, aby umiejętnie rozgraniczyć działania wspierające od działań związanych z oceną funkcjonowania rodzin. Pozyskanie zaufania opiekunów zastępczych bywa trudne, gdy są oni spokrewnieni z dziećmi, nad którymi sprawują pieczę zastępczą. Występują wtedy konflikty lojalności między członkami rodziny, traumatyczne doświadczenia nierzadko blokują zaufanie do instytucji państwowych. Takie sytuacje wymagają od pracowników Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej szczególnych kompetencji osobowościowych.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej sprawował opiekę nad wszystkimi rodzinami zastępczymi funkcjonującymi na terenie Płocka.

W Ośrodku zostały utworzone grupy wsparcia dla opiekunów – odbyło się 7 spotkań, w trakcie których wymieniano doświadczenia dotyczące rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.

W 2023 roku Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował warsztaty dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych – odbyło się 13 spotkań. Ośrodek, pracując na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, prowadził terapię psychologiczną dla 12 dzieci, terapię pedagogiczną dla 2 dzieci i logopedyczną dla 2 dzieci. Ten rodzaj zajęć był bardzo dogodny dla opiekunów dlatego, że pomoc była oferowana zaraz po stwierdzeniu występującego problemu. Rodzice zastępczy i prowadzący rodzinne domy dziecka nie musieli oczekiwać w kolejkach na terminy wyznaczane przez specjalistów, otrzymywali pomoc szybką i dostosowaną do rytmu zajęć dziecka.

Pomoc świadczona była również dzieciom, które przeżywały niepowodzenia w nauce szkolnej. Składało się na to wiele przyczyn, m.in. zaniedbania wyniesione z poprzednich środowisk wychowawczych, a także brak kompetencji aktualnych opiekunów, którzy np. z powodu zaawansowanego wieku lub niskiego poziomu wykształcenia nie potrafili pomóc dzieciom w nauce.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracował również z 18 rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej i udzielono 28 porad psychologicznych. Oferował również wszystkim rodzinom zastępczym możliwość uzyskania bezpłatnej porady prawnej. W sprawach rutynowych, wskazówki związane z aspektami prawnymi przekazywali pracownicy Ośrodka, natomiast w 40 przypadkach zorganizowano spotkanie z prawnikiem z Ośrodka.

Poza udzielaniem porad prawnych rodzinom zastępczym do obowiązków prawnika należała bieżąca obsługa prawna Ośrodka, w tym:

- prowadzenie szkoleń prawnych dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej;
- sporządzanie opinii dla pracowników Ośrodka oraz ustnych wyjaśnień w zakresie stosowania prawa, w szczególności ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prawa pracy, zamówień publicznych, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa cywilnego i postępowania cywilnego;
- sporządzanie projektów pism, wniosków, wystąpień do sądów i innych organów oraz instytucji;
- sprawdzanie i opiniowanie projektów wewnętrznych aktów prawnych, w tym zarządzeń Dyrektora wraz załącznikami, umów i porozumień zawieranych z podmiotami zewnętrznymi wraz z aneksami do tych umów;

- udział w spotkaniach i naradach związanych z bieżącą działalnością Ośrodka;
- wykonywanie innych czynności związanych ze świadczeniem usług prawnych (zarówno w trakcie pełnionych dyżurów w Ośrodku jak i z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej mail lub telefon).

Zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej ma nie tylko świadczyć pomoc rodzinom i dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, ale także monitorować i oceniać funkcjonowanie różnych form zastępczego rodzicielstwa.

W 2023 roku oceniono sytuację dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W spotkaniach uczestniczyli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego, kuratorzy sądowi, rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi. Wynikiem wspólnych ustaleń było sporządzenie i przesłanie do sądu 276 opinii dotyczących małoletnich przebywających w rodzinach zastępczych. W 2023 roku dokonano 41 ocen rodzin zastępczych pozostających pod opieką Ośrodka. Pracownicy Ośrodka uczestniczyli również w 6 posiedzeniach okresowej oceny wychowanków przebywających w płockich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego Oddział w Płocku (zwanego dalej: Ośrodkiem Adopcyjnym) przekazana została informacja dotycząca wszystkich dzieci z uregulowaną sytuacją prawną – 21 dzieci, z których 12 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji i nadal przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej. W stosunku do jednego dziecka decyzja Ośrodka Adopcyjnego nie została podjęta i małoletni nadal przebywa w rodzinie zastępczej. Z dzieci zakwalifikowanych w 2023 roku do przysposobienia 8 małoletnich zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych. Jedno dziecko, które jeszcze w 2022 roku było zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego i zostało zakwalifikowane do przysposobienia zostało umieszczone w 2023 roku w rodzinie adopcyjnej. Natomiast jedno dziecko zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego w 2022 roku, w 2023 roku zostało umieszczone w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej działał również na rzecz zwiększenia liczby rodzin zastępczych na terenie Płocka. W 2023 roku zdiagnozowano i przeszkolono 7 osób do stanowienia rodzin zastępczych niezawodowych i 2 osoby do stanowienia rodziny zastępczej zawodowej. Wydano 9 świadectw ukończenia szkolenia i zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Rozszerzono również kwalifikacje 1 rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do prowadzenia rodzinnego domu dziecka i wydano dwa zaświadczenia kwalifikacyjne. Jedna rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona w rodzinny dom dziecka. Ponadto zaktualizowano zaświadczenia kwalifikacyjne 3 osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 1 rodzinie zastępczej zawodowej, 1 osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka i 1 osobie stanowiącej rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej współdziałał z Sądem Rejonowym w Płocku, na wniosek którego przeprowadzono 13 analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do stanowienia rodziny zastępczej.

Pracownicy Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej udzielają wsparcia i pomagają wychowankom w procesie usamodzielnienia. Taką opieką zostało objętych 20 wychowanków. Zgromadzone doświadczenia stanowią bazę dla doskonalenia dotychczasowych form pracy. Pracownikom Ośrodka zależy na tym, żeby osoby funkcjonujące w pieczy zastępczej były przekonane, że Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej służy przede wszystkim niesieniu pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach, a funkcje kontrolne odnoszą się do eliminowania błędów i tym samym poprawy warunków funkcjonowania dzieci i ich opiekunów.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej podejmuje wielokierunkowe działania w celu zwiększenia liczby zawodowych rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka, w których mogą przebywać dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych.

Trwają poszukiwania kandydatów do stanowienia pieczy zastępczej i w tym celu Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2023 roku podjął następujące formy promocji zastępczego rodzicielstwa:

- umieszczanie informacji w serwisie społecznościowym – Facebook Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- umieszczanie informacji na stronie internetowej Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- wydrukowanie kalendarzy oraz teczek z logo Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej i rozpowszechnianie ich w instytucjach współpracujących z Ośrodkiem.

W dniu 18 października 2023 roku dyrektor Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej była gościem audycji radiowej „Zdrowy Punkt Myślenia” w Radio Płock FM, dotyczącej pieczy zastępczej. W audycji uczestniczył również Pan Michał Bagiński – prowadzący rodzinny dom dziecka. Zapis audycji został upubliczniony w portalu społecznościowym Facebook.

W 2023 roku dyrektor Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej kilkakrotnie była gościem programu w rozgłośni RDC, poruszając problem dotyczący poszukiwania rodzin zastępczych oraz rodzin zastępczych specjalistycznych.

W ramach realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował szkolenie dla pracowników oraz rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka pt. „Pomoc psychologiczna i elementy terapii dla osób zmagających się z problemem alkoholowym i przemocą”. Szkolenie zostało zorganizowane w formie dwudniowych warsztatów w dniach: 04-05 grudnia 2023 roku. Realizatorem szkolenia był psycholog, terapeuta, trener oraz certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy (certyfikat PARPA).

Zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która wprowadziła obowiązek wskazania jednostki organizacyjnej do sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego małoletniego obywatela Ukrainy, Prezydent Miasta Płocka Zarządzeniem Nr 3302/2022 z dnia 2 maja 2022 roku wskazał Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku, do sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego małoletniego obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ww. ustawy. W związku z obowiązkiem realizacji powyższego zadania, Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej objął nadzorem w 2023 roku 32 opiekunów tymczasowych i 36 dzieci, pozostających pod ich opieką. Ośrodek prowadził konsultacje oraz udzielał obywatelom Ukrainy pomocy psychologicznej, wspierał ich w załatwianiu spraw urzędowych (rola tłumacza), edukacyjnych i zdrowotnych.

W załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania pokazano zbiorcze zestawienie wydatków na realizację wszystkich zadań gminy i powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poniesionych w 2023 roku.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Mirosław Chyba

DYREKTOR
Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Płocku

Edyta Dymitrow-Łeśniewska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz

**Wykaz placówek wsparcia dziennego
funkcjonujących w 2023 roku na terenie Miasta Płocka**

Lp.	Nazwa placówki wsparcia dziennego	Adres placówki	Liczba miejsc	Podmiot prowadzący placówkę/adres
1.	Świetlica Miejska Nr 10 „Przytulisko”	Płock, ul. Mościckiego 4 (ZSB Nr 1)	20	Chorągiew Mazowiecka ZHP Hufiec Płock Płock, ul. Krótka 3a
2.	Świetlica Miejska Nr 11 „Oaza”	Płock, ul. Kościuszki 5	25	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta Płock, ul. Kościuszki 5
3.	Świetlica Miejska Nr 3 „Mali Czarodzieje”	Płock, ul. Sienkiewicza 17a	17	Oddział Miejsko - Powiatowy TPD Płock, ul. Mościckiego 6
4.	Świetlica Miejska Nr 2	Płock, ul. Krakówka 2	25	Parafia Rzymsko - Katolicka Św. Benedykta Płock, ul. Dobrzykowska 2
5.	Świetlica Środowiskowa Nr 1 „Dom Marzeń”	Płock, ul. Góry 7	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
6.	Świetlica Środowiskowa Nr 4 „Chatka Puchatka”	Płock, ul. Kwiatka 59a	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
7.	Świetlica Środowiskowa Nr 5 „Iskierka”	Płock, ul. Otolińska 23	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
8.	Świetlica Środowiskowa Nr 13 „Słoneczny Krąg”	Płock, ul. Gierzyńskiego 17	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
9.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Domek”	Płock, al. Jachowicza 4	21	Parafia Św. Stanisława Kostki Płock, al. Jachowicza 4
10.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciele”	Płock, ul. Krótka 3a	20	Chorągiew Mazowiecka ZHP Hufiec Płock Płock, ul. Krótka 3a
11.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Skarpiak”	Płock, ul. Asnyka 2	25	Parafia Ducha Świętego Płock, ul. Asnyka 2
12.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciel Dziecka”	Płock, ul. Dobrzyńska 2a	23	Zarząd Miejski TPD Płock, ul. Bartnicza 1

13.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Promyczek”	Płock, ul. Borowicka 3b	30	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
14.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Pszczołki”	Płock, ul. Bartnicza 1a	15	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
15.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Tygiel” - placówka specjalistyczna	Płock, ul. Armii Krajowej 64	20	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel” Płock, ul. Bałtycka 25
16.	„Pracujemy na ulicy”	placówka prowadzona w formie podwórkowej	20	„Stowarzyszenie Wędka” ul. Boryszewska 44 B lok. 35

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

2

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Mirosław Chyba

DYREKTOR
Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Płocku

Edyta Dymitrow-Łesniewska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz

**Realizacja celów i zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Płocku
na lata 2022–2024
– prezentacja wskaźników monitorowania za 2023 rok**

Od 1 stycznia 2012 roku gmina jest odpowiedzialna za pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej. Zadaniem własnym jest opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Uchwałą nr 814/XLVII/2022 Rady Miasta Płocka z dnia 27 października 2022 roku został przyjęty program pn. „Gminny Program Wspierania Rodziny w Płocku na lata 2022–2024”, opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.).

Celem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzieży oraz kobiet w ciąży i ich rodzin poprzez realizację zintegrowanego systemu pomocy, a także powrót dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej przy wykorzystaniu dostępnych zasobów miasta, którego mocną stroną jest rozwinięty system instytucji miejskich, podmiotów i organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców.

Cel główny realizowany jest poprzez określone w Programie cele szczegółowe oraz zadania.

Cele szczegółowe i zadania są realizowane przez wiele instytucji i podmiotów, zarówno publicznych jak i niepublicznych funkcjonujących na terenie Płocka.

Realizacja celów i zadań Programu w 2023 roku:

Cele szczegółowe i kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki/ mierniki	Wartość wskaźnika/ miernika w 2023 r.
1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym			
1.1. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem, włączanie do tego procesu szkół i organizacji pozarządowych.	MOPS, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba monitorowanych dzieci	60
1.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nakierowana na wspólne z rodziną rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie, opracowywanie planu pomocy dla rodziny i jej członków. Udział szeroko rozumianej koalicji w pracach grup roboczych.	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, instytucje i organizacje pozarządowe	Liczba osób i rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Liczba instytucji i organizacji wchodzących w skład koalicji	235 rodzin (plus 220 kontynuowanych z ubiegłych lat) razem 516 osób 22 instytucje, 34 członków wchodzących w skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

1.3. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	MOPS, MKRPA, organizacje pozarządowe	Liczba osób skierowanych do MKRPA Liczba osób, które podjęły terapię.	8 0
1.4. Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin poprzez pracę zespołów interdyscyplinarnych.	MOPS, instytucje i organizacje pozarządowe	Liczba posiedzeń, zespołów Liczba rodzin objętych pracami zespołów.	12 spotkań ZI, 930 spotkań Grup Roboczych/Diagnostycznych-Pomocowych 235
2. Rozwój systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz dla rodzin dysfunkcyjnych			
2.1. Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (prace społecznie użyteczne) pomoc w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy.	MOPS, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	Rodzaje form pomocy, liczba osób w nich uczestnicząca	pomoc finansowa – 93 osoby; praca socjalna – 71 osób
2.2. Zapewnienie osobom i rodzinom pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność itp.).	MOPS, organizacje pozarządowe	Rodzaje form pomocy, liczba osób w nich uczestnicząca	Informacja i edukacja – 107 porada psychologiczna - 208 porada rodzinna - 5 konsultacje terapeutyczne - 19 wsparcie emocjonalne – 119 interwencje w środowisku – 94 Porada prawna - 67 w ramach Punktu Konsultacyjnego OIK specjaliści udzielili pomocy: - psycholog w zakresie terapii par i małżeństw - 14 osób, 60 porad - psycholog dla dzieci i ich opiekunów - 42 osoby, 73 porady - psycholog dla dorosłych - 36 osób, 96 porad - psychoterapeuta - 5 osób, 60 porad - prawnik - 63 osoby, 74 porady

2.3. Zapewnienie pomocy w szybszym dostępie do lokali socjalnych lub komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych eksmisją.	Urząd Miasta Płocka MOPS	Liczba osób, które otrzymały mieszkania	24 lokale socjalne 69 lokali socjalnych z tytułu eksmisji
2.4. Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	110
2.5. Prowadzenie monitoringu rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	MOPS	Liczba rodzin objętych monitoringiem	15
3. Prowadzenie działalności sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej			
3.1. Działania mające na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, warsztaty dla rodziców, spotkania indywidualne z rodzinami, także w miejscu zamieszkania.	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba realizowanych działań,	190
		liczba rodzin w nich uczestnicząca	110
3.2. Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych i pomocy wolontarystycznej dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba grup wsparcia, samopomocowych oraz liczba ich uczestników	1 20
3.3. Prowadzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne.	Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych usługami	0
3.4. Poszerzenie i doskonalenie kompetencji rodzicielskich.	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych wsparciem	110
4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży			
4.1. Prowadzenie programów profilaktyczno edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Urząd Miasta Płocka, MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba realizowanych programów	90
4.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich darmowych posiłków.	MOPS	Liczba dzieci i młodzieży otrzymujących posiłki	779
4.3. Organizowanie dzieciom i młodzieży form dziennej opieki w zakresie organizowania czasu wolnego, w tym placówek wsparcia dziennego.	MOPS, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba dzieci i młodzieży objętych formami wsparcia dziennej opieki	297
		Liczba placówek wsparcia dziennego	16
4.4. Organizowanie w okresie wakacji i ferii stacjonarnych i wyjazdowych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonych z działaniami profilaktycznymi.	MOPS, organizatorzy wypoczynku	Liczba organizowanych form wypoczynku, liczba uczestniczących dzieci i młodzieży	„Kolorowe lato” - zajęcia dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki 80 osób (dzieci i młodzież)

5. Wsparcie dla kobiet w ciąży i ich rodzin			
5.1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej kobietom, które posiadają dokument potwierdzający ciążę lub rodzinom z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie, nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka bądź w czasie porodu.	MOPS, instytucje i placówki publiczne, organizacje pozarządowe	Liczba kobiet i ich rodzin objętych wsparciem.	1
5.2. Realizacja kampanii informacyjnych mających na celu przedstawienie uprawnień przysługujących kobietom w ciąży i ich rodzinom w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych spotkań informacyjnych	9
6. Pozyskanie rodzin wspierających			
6.1. Rozprowadzenie ulotek informacyjnych dotyczących pozyskania rodzin wspierających.	MOPS, instytucje i placówki publiczne, organizacje pozarządowe	Liczba rozdanych ulotek	3 000
6.2. Weryfikacja rodzin wspierających w zakresie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	MOPS	Liczba zweryfikowanych rodzin	0
7. Prowadzenie działalności zmierzającej do powrotu dzieci z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych			
7.1. Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (prace społecznie użyteczne) pomoc w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy.	MOPS, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	Rodzaje form pomocy, liczba osób w nich uczestnicząca	Pomoc socjalna – 25 osób; pomoc w znalezieniu pracy – 3 osoby
7.2. Zapewnienie osobom i rodzinom pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność itp.).	MOPS, organizacje pozarządowe	Rodzaje form pomocy, liczba osób w nich uczestnicząca	Pomoc specjalistyczna w formie psychologa – 24 osoby; terapeuty uzależnień – 14 osób; pomoc prawna – 10 osób

7.3. Realizacja działań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych, treningi dla rodziców, spotkania indywidualne z rodzinami w ich miejscu zamieszkania.	MOPS	Liczba zrealizowanych treningów, liczba rodzin w nich uczestnicząca	95 100
7.4. Współpraca asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	MOPS Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Liczba wspólnych działań podjętych w celu powrotu dziecka do rodzin biologicznej	19
7.5. Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w okresowych ocenach sytuacji dziecka zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	MOPS, Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, placówki opiekuńczo - wychowawcze	Częstotliwość udziału pracowników socjalnych w posiedzeniach zespołów	Na bieżąco
8. Wzmocnienie potencjału kadr pracujących z rodzinami wymagającymi szczególnego wsparcia			
8.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych poprzez szkolenia asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów i innych pracowników zespołu poradnictwa specjalistycznego podnoszące kwalifikacje w zakresie nowych metod pracy z klientem oraz podnoszące wiedzę i umiejętności dotyczące współczesnych problemów społecznych, takich jak zagrożenia wynikające z nowych technologii.	MOPS Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba osób w nich uczestniczących	18 102
8.2. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny poprzez uczestniczenie w superwizji.	MOPS	Liczba osób uczestniczących w superwizji	1

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka

Roman Siemiątkowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku

Miroslaw Chyba

DYREKTOR
Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Płocku

Edyta Dymitrowa-Łeśniewska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Agnieszka Busz

Zbiornicze zestawienie wydatków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poniesionych w 2023 roku

Nazwa zadania/jednostki organizacyjnej	Wydatki w 2023 roku (w zł)
Wspieranie rodziny – zadanie własne gminy	
Asystenci rodziny w tym: • środki własne budżetu m. Płocka • dotacja celowa z budżetu Państwa	667 094,29 584 101,00 92 993,29
Placówki wsparcia dziennego w tym: • świetlice środowiskowe prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • świetlice miejskie prowadzone przez organizacje pozarządowe • Kluby Profilaktyki Środowiskowej, placówka specjalistyczna i podwórkowa prowadzone przez organizacje pozarządowe (finansowane ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)	909 204,00 501 120,00 1 043 934,00
Razem wspieranie rodziny	3 121 352,29
Pieczą zastępczą – zadanie własne powiatu	
Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w tym: <i>Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej</i>	1 453 039,63 580 124,66
Rodziny zastępcze – wynagrodzenia i świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Płocka	5 126 964,82
Rodziny zastępcze – świadczenia na dzieci z Płocka umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	436 504,21
Usamodzielnienie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej	269 083,65

Usamodzielnienie wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej	228 864,48
Dzieci urodzone w Płocku i umieszczone przez Sąd w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i rehabilitacyjno-leczniczych	37 061,07
Dzieci z Płocka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych na terenie innych powiatów	612 490,38
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy	3 692 286,38
Razem piecza zastępcza	11 856 294,62
Łączne wydatki na zadania gminy i powiatu określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	14 977 646,91

PREZYDENT
Miasta Płocka
Andrzej Nowakowski

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Roman Siemiątkowski

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Płocku
Miroslaw Chyba

DYREKTOR²
Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej
w Płocku
Edyta Dymna-Łeśniewska

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych
Agnieszka Busz

